

Reclassering Nederland
Landelijk Kantoor
Bestuursondersteuning
Vivaldiplantsoen 100
3533 JE Utrecht
Postbus 8215
3503 RE Utrecht
(T) 088-8041000
(I) www.reclassering.nl

Aan Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer
Van Johan Bac – algemeen directeur Reclassering Nederland
Datum 18 januari 2023
Onderwerp Position paper t.b.v. rondetafelgesprek tbs d.d. 1 februari a.s.

De reclassering maakt graag gebruik van de uitnodiging van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer om deel te nemen aan het rondetafelgesprek over tbs.

Feiten en cijfers

De reclassering adviseert (300 tot 400 keer per jaar):

- over de (on)mogelijkheden van de maatregel tbs met voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging van de verpleging ten behoeve van de rechtszitting;
- ten behoeve van onderzoek mogelijkheden proefverlof tbs en de wenselijkheid van de verlenging van de duur van de maatregel in het kader van de maatregel tbs met voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging van de verpleging; en
- bij een verwachte gemaximeerde tbs met bevel tot verpleging in verband met het adviseren van een mogelijke GVM¹.

De reclassering houdt toezicht (instroom 300-400 per jaar):

- bij proefverlof tbs;
- tbs met voorwaarden (maximaal 9 jaar; gemiddeld ruim 3,5 jaar); en
- voorwaardelijke beëindiging van de verpleging (geen maximum; gemiddeld bijna 3 jaar).

Recidive:

- Binnen *vijf jaar* na einde van de tbs-maatregel recidiveert minder dan 30% van de ex-tbs-gestelden;²
- Ter vergelijking: binnen *twee jaar* recidiveert 47% van de ex-gedetineerden.³

¹ Gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel.

² Bron: Tbs-Nederland.

³ Bron: WODC-onderzoek Recidive onder justitiabelen in Nederland, 2022.

Aandachtspunten

Tbs maakt de samenleving veiliger. Ondanks de – soms ernstige – incidenten. Vanwege de vaak complexe problematiek is langdurige en intensieve begeleiding noodzakelijk om risico's terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau. Tijdige start van de behandeling is van het grootste belang, maar

- tbs-gestelden verblijven vanwege het tekort aan geschikte plaatsen nu in PI's, waardoor behandeling niet tijdig gestart wordt.

Door- en uitstroom wordt bemoeilijkt door:

- zeer beperkte beschikbaarheid van specialistische zorg voor bijvoorbeeld vrouwen, LVB en zedendaders;
- wachttijden bij (forensische) zorginstellingen;
- gebrek aan medewerking vanuit gemeenten van herkomst; en
- moeilijke uitstroom naar reguliere zorg.

Bovendien staat druk op de in- en doorstroom van tbs-gestelden:

- toename van opgelegde (on)gemaximeerde tbs; en
- bij langer dan beoogde behandeltermijn komt druk op het behandel- en resocialisatietraject.

Wensen

- Samenwerking tussen kliniek en reclassering dient tijdens de intramurale fase opgestart te worden, zodat sprake is van gefaseerde resocialisatie;
- Een wettelijke grondslag voor gegevensuitwisseling bij het risico op ernstige gewelds- of zedenmisdrijven door tbs-gestelden is wenselijk (analoog aan artikel 18b van de Penitentiaire beginselenwet voor gedetineerden).